

Andrzej F. Dziuba

"Dlaczego modlimy się za kapłanów?
: Znaczenie dnia kapłańskiego",
Bogdan Giemza, Kraków 2010 :
[recenzja]

Studia Theologica Varsaviensia 49/1, 233-236

2011

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wydaje się także, że książka bpa Andrzeja F. Dziuby może oddać bardzo wielką przysługę w środowiskach polonijnych, zwłaszcza w bezpośredniej pracy rodziców z dzieckiem. Być może także sami rodzice przy tej okazji przypomną sobie wiele elementów orędzia wiary i życia chrześcijańskiego. Oto bowiem ich dziecko właśnie wchodzi coraz pełniej i bardziej świadomie w tę samą wiarę. Może w takich sytuacjach i sami rodzice łatwiej odkryją i chętniej powrócą do swoich chrześcijańskich korzeni, jednak nie tylko w sensie zewnętrznym (np. zwyczaje czy tradycje) ale bardziej jako kategorii codziennego życia.

Ks. Władysław Wyszowadzki (Londyn)

Bogdan Gieźza SDS, *Dlaczego modlimy się za kapłanów? Znaczenie dnia kapłańskiego*, Kraków, Wydawnictwo Salwator 2010, ss. 141.

Problematyka kapłaństwa jest szczególnie ważnym tematem w całej refleksji Kościoła. Ten znak sakramentalnej rzeczywistości zbawienia jest jednym z istotnych, wręcz istotowych elementów pielgrzymującego Ludu Bożego Nowego Przymierza. Zatem wszelkie refleksje stanowią dotykanie samego kapłaństwa, a zwłaszcza tych, którzy zostali w nie wpisani, w stosownym stopniu w święceniach.

Autorem prezentowanego opracowania jest długoletni prowincjał Księży Salwatorianów w Polsce. Aktualnie jest profesorem w Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu. Jest autorem wielu książek i artykułów, omówień oraz opracowań i recenzji. Z jego inicjatywy i pod jego redakcją ukazują się studia naukowe redagowane przez polskich salwatorianów (ukazały się cztery roczniki).

Całość prezentowanej książki otwiera wymowna dedykacja: „Mojemu Mistrzowi ks. profesorowi Romualdowi Rakowi” (s. 5). Z kolei zamieszczono interesujące wprowadzenie (s. 7-11). Treściowo książka została podzielona na 10 bloków tematycznych.

Dla schematycznego ukazania zawartości treściowej warto przytoczyć tytuły poszczególnych bloków tematycznych: 1. Rozwój duszpasterstwa powołań w Kościele powszechnym (s. 13-16); 2. Geneza dnia kapłańskiego (s. 27-42); 3. Kościelna aprobata (s. 43-52); 4. Propagowanie dnia kapłańskiego (s. 53-60); 5. Istotne elementy dnia kapłańskiego (s. 61-68); 6. Kolejne inicjatywy i chwalebne zwieńczenie (s. 69-77); 7. Dzieła powołań w kontekście aktualnych zasad duszpasterstwa powołań (s. 79-89); 8. Rozwój dnia kapłańskiego w Polsce (s. 91-103); 9. Działalność Salwatoriańskiego Ośrodka

Powołań (s. 105-112); 10. Perspektywy rozwoju duszpasterstwa powołań i dnia kapłańskiego (s. 113-126). W tym ostatnim bloku wskazano na wnioski i postulaty dotyczące duszpasterstwa powołań (s. 113-121) oraz wnioski i postulaty dotyczące dnia kapłańskiego (s. 121-126).

Treściowo opracowanie zamyka klasyczne zakończenie (s. 127-128). Dodano jeszcze dwie modlitwy ks. Paschalisa Schmida SDS (s. 129-130) i 17 różnych modlitw za kapłanów, m.in. Benedykta XVI, Jana Pawła II, Pawła VI, bł. Jana XXIII, św. Piusa X (s. 131-139). Książkę zamyka spis treści (s. 141).

Oto interesujące przybliżenie problematyki modlitwy za kapłanów, tak świeckich jak i samych kapłanów. Autor podejmuje zatem bardzo aktualną problematykę. Wydaje się, że współcześnie wraca ona jakby do łask i już wydaje się zwyczajną posługą ewangelizacyjną Kościoła, która winna objąć jak najszersze kręgi. Współcześnie postrzegane jest jako najzwyczajniejsza zwyczajność modlitewne zaangażowanie na rzecz powołań kapłańskich.

Książka wskazuje, że także szczególny dzień poświęcony kapłanom zaczyna jawić się, w wielu środowiskach, jako zwyczajne zadanie Kościoła w jego trosce o kapłanów. To wspólna odpowiedzialność, która winna być coraz bardziej systematyczna i dojrzała. Można sądzić, że książka ta będzie tutaj ważną pomocą.

Bogata jest i godna podkreślenia baza źródłowa i literatury przedmiotu. Oczywiście „zasadniczą podstawę źródłową dla pracy stanowią zachowane materiały archiwalne, Na szczęście po ks. Schmidzie zostało wiele autentycznych świadectw w postaci licznej korespondencji, jaka prowadził w sprawie dnia kapłańskiego, oraz jego osobiste zapiski” (s. 9). Ciekawa jest także korespondencja z Polakami, tak współbraćmi zakonnymi jak i innymi osobami. To bezcenna baza źródłowa, która jednocześnie gwarantuje odpowiedni fundament dla prowadzenia dalszych znakomitych studiów w tym zakresie.

Zasadniczy zarys treści, a wręcz „cały omawiany okres został poddany periodyzacji z racji merytorycznych” (s. 10). To historyczne nawarstwianie się problematyki pokazuje jej dynamikę, a jednocześnie wielość oczekiwań i potrzeby szerokiego zaangażowania. Ile było podejmowanych prób właściwego rozeznania modlitwy za kapłanów, a później dnia kapłańskiego. Widać, że wszystko to musi być postrzegane łącznie..

Faktycznie „niniejsze opracowanie jest studium historyczno-pastoralnym. Eksploracja źródeł historycznych, analiza i eksplikacja treści ich opracowań oraz literatury wtórnej dają podstawę do dokonania <<zagęszczonego opisu>> faktu i zdarzenia, jakim jest dzień kapłański, oraz prowadzą do teologicznej interpretacji i wyjaśnień teoretycznych ze względu jednak na praktykę duszpasterską” (s. 11). Dobrze, że w prezentacji doszły do głosu szczególnie

treści teologiczne. Tylko bowiem w takim środowisku można poprawnie rozpoznać sam postawiony problem. Kapłaństwo może być poprawnie rozpoznaną tylko w rzeczywistości posługi zadanej przez Jezusa Chrystusa.

Problematyka kapłaństwa jest wybitnie zagadnieniem bardzo realistycznym i ewangelizacyjnym, zwłaszcza w płaszczyźnie eklezjologicznej. Z kolei, jak słusznie zauważa autor, „charakter pastoralny opracowania pozwoli na końcu naszego dyskursu sformułować pewne wnioski i postulaty. Dotyczą one najpierw całokształtu duszpasterstwa powołań, gdyż w takim kontekście trzeba widzieć retrospektywnie i prospektywnie miesięczny dzień kapłański” (s. 11). Z kart prezentowanego opracowania wyraźnie tchnie nachylenie duszpasterskie, które nie chce ograniczyć się tylko do teoretycznych analiz i wskazań, ale jakby domaga się realizmu wiary.

Podana propozycja etapów rozwoju duszpasterstwa powołań i formacji duchowieństwa wydaje się zbyt uproszczona (s. 15). Nie jest uprawnionym potraktowanie czasu do Soboru Trydenckiego jako jednorodnego. Wydaje się, że nie jest uzasadnionym dostrzeganie tylko wskazań soborowych odnośnie do m.in. nowych wskazań dotyczących seminariów duchownych. Zatem generalnie wydaje się, że wskazany tutaj R. Izard nie dostrzega dynamiki i specyfikacji innych ważnych elementów periodyzacyjnych, np. powstanie zakonów żebrzących, wynalezienie druku czy 1492 r. wraz z rozpoczęciem dzieł ewangelizacyjnych w Nowym Świecie.

Wynikiem braku starannej korekty jest przypis 44 i wskazanie na papieża Piusa XII (s. 37). Natomiast przy kard. Augustynie Hlondzie, Prymasie Polski warto wskazać, że po II wojnie światowej był arcybiskupem metropolią gnieźnieńską i warszawską (s. 36). Ciekawe jest jego zaangażowanie na rzecz powołań.

Dość liczne przypisy stanowią interesujące wskazania źródłowe i bibliograficzne. Niekiedy przywołano w nich oryginalne teksty źródłowe, zwłaszcza ks. P. Schmida, także z rękopisów. Szkoda, że nie zestawiono bibliografii, tak w zakresie źródeł jak i literatury, co umożliwiłoby bardziej czytelne dalsze sięgnięcie w osobistym studium.

Prezentowana książka wpisuje się znakomicie w kontynuację obchodzonego w Kościele powszechnym Roku Kapłańskiego pod hasłem: „Wierność Chrystusa, wierność kapłana” (2009-2010). Praca na rzecz kapłaństwa stawia ciągle nowe wymagania i dobrze, że pewną próbę ich określenia podaje autor w ostatnim bloku tematycznym. Z pewnością osobiste doświadczenia ją jeszcze twórczo uzupełnią

Niniejsze opracowanie jest dojrzałą odpowiedzią na wołanie Jezusa Chrystusa: „Żniwo wprawdzie wielkie, ale robotników mało. Proście Pana żniwa, aby wyprawił robotników na swoje żniwo” (Mt 9,37-39). Jakże opatr-

nościowym jest życie i działalność ks. Paschalisa Schmidta na rzecz modlitwy za kapłanów oraz tworzenia dnia kapłańskiego. Dobrze, że w te dzieła wpisują się Księża Salwatorianie, także w Polsce, poprzez Salwatoriński Ośrodek Powołań.

Bp Andrzej F. Dziuba

Ks. Adam D z i ó b a, *Narzeczeni wobec ludzkiej płodności. Studium pastorałe*, Rzeszów 2009, ss. 337.

Rzeczywistość chrześcijaństwa jawi się przede wszystkim jako określony zbiór prawd wiary, mówiąc jeszcze prościej jako wiara. Prawdy te zorganizowane w bogactwo tematyczne przyjmowane są do wierzenia, ale nie tylko jako element teoretyczny. Chrześcijaństwo jest bowiem codziennym życiem, postępowaniem, a zwłaszcza świadectwem. Następuje spotkanie prawd wiary i prawd życia. Centrum tego jest Osoba i nauczanie Jezusa Chrystusa.

Rzeczywistość wiary, konfrontowana z życiem odnosi się do wszystkich jego przejawów. Ewangeliczne orędzie staje wobec totalnej i integralnej prawdy chrześcijańskiego życia. Ono obejmuje wszystko, w najgłębszych nośnikach tożsamości bycia chrześcijaninem.

Rzeczywistość człowieka, jako indywidualnej osoby doświadcza swej niepowtarzalności. To zawsze konkretne indywiduum, w bogactwie sfery ciała, ducha i duszy. Zawsze bowiem trzeba postrzegać całego człowieka. W to bogactwo jest także wpisana sfera ludzkiej płodności.

Prezentowane opracowanie ukazało się pod patronatem Instytutu Pastoralno-Katechetycznego KUL jako 14 tom w ramach serii *Teologia praktyczna*. W serii tej ukazał się m.in. „Leksykon teologii pastoralnej” pod red. ks. Ryszarda Kamińskiego, ks. Wiesława Przygody i o. Marka Fijałkowskiego OFMConv. (Lublin 2007) oraz „Teologia pastoralna”. Red. ks. R. Kamiński. T. 1: „Teologia pastoralna fundamentalna”; T. 2: „Teologia pastoralna szczegółowa” (Lublin 2000, 2002).

Po podziękowaniu (s. 5), spisie treści (s. 7-8) oraz wykazie skrótów (s. 9-12) zamieszczono przedmowę pióra ks. prof. Ryszarda Kamińskiego (s. 13-15). Po wstępie (s. 17-28) studium podzielone zostało na cztery rozdziały, a te z kolei paragrafy.

„Ludzka płodność w świetle nauczania Kościoła” to tytuł pierwszego rozdziału (s. 29-85). Ważnym jest jasna świadomość, iż ludzka płciowość ma charakter osobowy. Oczywiście nosi ona w sobie wiele wymiarów, m.in. fizyczny czy duchowy. Następnie autor precyzuje wymogi realizacji płodności